

Bruxelles, 25. studenoga 2022.
(OR. en)

14976/22

**Međuinstitucijski predmet:
2021/0293(COD)**

CODEC 1780
TELECOM 475
DIGIT 215
CYBER 376
COMPET 923
RECH 606
PI 160
MI 845
EDUC 392
JAI 1504
ENFOPOL 574
COSI 299
PE 134

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi programa politike do 2030. „Put u digitalno desetljeće”
– ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu
(Strasbourg, od 21. do 24. studenoga 2022.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije radi postizanja dogovora o navedenom predmetu u prvom čitanju.

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

U tom je kontekstu predsjednik Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE), Cristian-Silviu BUȘOI (EPP, RO), u ime Odbora predstavio kompromisni amandman (amandman broj 2) na navedeni prijedlog odluke. O tom je amandmanu postignut dogovor tijekom spomenutih neformalnih kontakata. Nisu podneseni drugi amandmani.

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici 24. studenoga 2022. glasovanjem je usvojen kompromisni amandman (amandman broj 2) na navedeni prijedlog odluke. Nisu usvojeni drugi amandmani. Tako izmijenjeni prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje je navedeno u njegovoj zakonodavnoj rezoluciji iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava prethodni dogovor institucija. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² U verziji stajališta Parlamenta iz zakonodavne rezolucije označene su promjene nastale na temelju amandmanâ na prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

P9_TA(2022)0414

Uspostava programa politike za digitalno desetljeće do 2030.

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 24. studenoga 2022. o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa politike do 2030. „Put u digitalno desetljeće” (COM(2021)0574 – C9-0359/2021 – 2021/0293(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2021)0574),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 173. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0359/2021),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 19. siječnja 2022.¹,
 - nakon savjetovanja s Odborom regija,
 - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 22. srpnja 2022. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za promet i turizam i Odbora za kulturu i obrazovanje,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A9-0159/2022),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;

¹ SL C 194, 12.5.2022., str. 87.

3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

P9_TC1-COD(2021)0293

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 24. studenoga 2022. radi donošenja Odluke (EU) 2022/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030.

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom²,

¹ SL C 194, 12.5.2022., , str. 87.

² Stajalište Europskog parlamenta od 24. studenoga 2022.

budući da:

- (1) U svojoj Komunikaciji od 9. ožujka 2021. naslovljenoj „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće” („Komunikacija o Digitalnom kompasu”) Komisija je iznijela viziju za 2030. da se digitalnom **transformacijom** ojača položaj građana i poduzeća („digitalno desetljeće”). Pristup Unije digitalnoj transformaciji gospodarstva i društva trebao bi obuhvatiti digitalnu suverenost **na otvoren način, poštovanje temeljnih prava, vladavine prava i demokracije**, uključenost, **pristupačnost**, ravnopravnost, održivost, otpornost, sigurnost, poboljšanje kvalitete života, **dostupnost usluga i** poštovanje prava i želja građana. On bi trebao doprinijeti dinamičnom, resursno učinkovitom i pravednom gospodarstvu i društvu u Uniji.

- (2) *Digitalna transformacija nije moguća bez snažne potpore znanosti, istraživanju, razvoju i znanstvenoj zajednici, koji su pokretači tehnološke i digitalne revolucije. Nadalje, budući da je stupanj digitalizacije gospodarstva ili društva ključan temelj gospodarske i društvene otpornosti te čimbenik njihova globalnog utjecaja, međunarodno djelovanje Unije treba strukturirati širok raspon postojeće suradnje u skladu sa stupovima digitalnog desetljeća. Potreba za takvim strukturiranjem odražava se i u zajedničkoj Komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 1. prosinca 2021. naslovljenoj „Global Gateway”, kojom Unija namjerava doprinijeti smanjenju globalnog investicijskog jaza na temelju demokratskog pristupa usmjerenog na vrijednosti kojim se potiču transparentna partnerstva visokih standarda kako bi se zadovoljile globalne potrebe za razvojem infrastrukture.*

- (3) U izjavi od 25. ožujka 2021. **članovi** Europskog vijeća naveli su da Komunikaciju o Digitalnom kompasu smatraju korakom prema planiranju digitalnog razvoja Unije za predstojeće desetljeće i potvrdili viziju **utvrđenu u Komunikaciji o Digitalnom kompasu**, uključujući zamisao da se donese program politike s **učinkovitim** okvirom upravljanja kako bi se olakšala provedba višedržavnih projekata koji su potrebni za digitalnu **transformaciju** Unije u ključnim područjima. Pozvali su Komisiju i da proširi paket instrumenata politike Unije namijenjene digitalnoj transformaciji, i na razini Unije i na nacionalnoj razini, te da iskoristi sve raspoložive instrumente iz politika u području industrije, trgovine i tržišnog natjecanja te u području vještina, obrazovanja, istraživanja i inovacija, kao i instrumente za dugoročno financiranje, kako bi se olakšala digitalna transformacija.
- (4) *U Europskoj deklaraciji o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće („Europska deklaracija”) digitalna transformacija bit će u službi čovjeka, cilj joj je promicati načela za digitalnu transformaciju u skladu sa zajedničkim europskim vrijednostima i pravom te se njome namjerava doprinijeti ostvarenju općih ciljeva ove Odluke. U tu svrhu Komisija i države članice trebale bi uzeti u obzir digitalna načela i prava utvrđena u Europskoj deklaraciji prilikom suradnje u cilju ostvarenja općih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci.*

- (5) Kako je navedeno u Komunikaciji Komisije od 5. svibnja 2021. naslovljenoj „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe, Unija treba odrediti sustave ključnih tehnologija i strateške sektore, ublažiti strateške nedostatke i smanjiti visokorizične ovisnosti koje bi mogle uzrokovati nestašice u opskrbi ili kibersigurnosne rizike te treba poticati digitalnu *transformaciju*. Time se naglašava važnost udruživanja država članica i njihova pružanja potpore sektoru da prevlada te ovisnosti i izgradi potrebne strateške kapacitete. To je i u skladu s analizom Komisije navedenom u njezinoj Komunikaciji od 8. rujna 2021. naslovljenoj „Izvješće o strateškim predviđanjima 2021. – Sposobnost i sloboda djelovanja EU-a”. U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća¹ te izrade nacionalnih planova za oporavak i otpornost Komisija je poticala države članice da koordiniraju svoje napore u cilju, među ostalim, uspostave višedržavnih projekata u digitalnom području.

¹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

To je iskustvo pokazalo da je za uspostavu višedržavnih projekata potrebno da Komisija podupire napore država članica u koordiniranju te da Unija raspolaže provedbenim mehanizmima koji olakšavaju zajednička ulaganja. Zajedno s drugim inicijativama Komisije, kao što je Opservatorij EU-a za ključne tehnologije, iz Komunikacije Komisije od 22. veljače 2021. naslovljene „Akcijski plan o sinergijama između civilne, obrambene i svemirske industrije” trebalo bi uspostaviti upravljačku strukturu za provedbu Digitalnog kompasa koja bi trebala pomoći da se utvrde sadašnje i buduće digitalne strateške ovisnosti Unije te koja bi trebala doprinijeti jačanju digitalne suverenosti Unije *na otvoren način*.

- (6) U Komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenoj „Europski zeleni plan” Komisija je naglasila da bi Unija trebala iskoristiti potencijal digitalne transformacije, koji je među ključnim čimbenicima za postizanje ciljeva europskog zelenog plana. Unija bi trebala promicati potrebnu digitalnu transformaciju i ulagati u nju jer su digitalne tehnologije ***i nove metode i procesi*** ključni čimbenici za postizanje ciljeva održivosti europskog zelenog plana, ***Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama¹ i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda*** u mnogim različitim sektorima. Digitalne tehnologije kao što su umjetna inteligencija, 5G, ***6G, lanac blokova***, računalstvo u oblaku i računalstvo na rubu mreže te internet stvari ***trebale bi*** ubrzati i maksimalno povećati učinak politika u području borbe protiv klimatskih promjena i zaštite okoliša, ***među ostalim putem održivih životnih ciklusa. Uz satelitsku navigaciju i lokalizaciju*** digitalizacija pruža i nove mogućnosti za daljinsko praćenje onečišćenja zraka i vode ***te*** za praćenje i optimizaciju načina upotrebe energije i prirodnih resursa. Uniji je potreban digitalni sektor kojem je u središtu održivost, ***među ostalim u lancu opskrbe, kojim bi se spriječilo prekomjerno oslanjanje na kritične sirovine***, osiguralo da digitalne infrastrukture i tehnologije postanu dokazivo održivije, ***obnovljive*** i energetske i resursno učinkovitije te doprinijelo održivom kružnom i klimatski neutralnom gospodarstvu i društvu u skladu s europskim zelenim planom.

¹ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

- (7) ***Cilj politika u području digitalne infrastrukture i ulaganja u nju trebao bi biti osiguravanje povezivosti dostupne svima i svugdje u Uniji, s dostupnim pristupom internetu kako bi se zatvorio digitalni jaz u cijeloj Uniji s posebnim naglaskom na jazu između različitih geografskih područja.***
- (8) Trebalo bi provesti mjere predviđene u Komunikaciji o Digitalnom kompasu kako bi se intenzivirala djelovanja predviđena u strategiji predstavljenoj u Komunikaciji Komisije od 19. veljače 2020. naslovljenoj „Izgradnja digitalne budućnosti Europe” i oslanjajući se na postojeće instrumente Unije kao što su programi u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda uspostavljenih Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Instrumenta za tehničku potporu uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća² te na uredbe (EU) 2021/523³, (EU) 2021/690⁴, (EU) 2021/694⁵,

¹ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

² Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

³ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

⁴ Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014 (SL L 153, 3.5.2021., str. 1.).

⁵ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

(EU) 2021/695¹ i **(EU) 2021/1153**² Europskog parlamenta i Vijeća, kao i na sredstva dodijeljena za digitalnu **transformaciju** u okviru Uredbe (EU) 2021/241. Ovom Odlukom trebalo bi uspostaviti program politike za digitalno desetljeće do 2030. kako bi se ostvarila, ubrzala i oblikovala uspješna digitalna transformacija gospodarstva i društva Unije.

¹ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021, str. 1.).

² **Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021., str. 38.).**

- (9) *Europskim stupom socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili na neformalnom sastanku šefova država ili vlada 17. studenoga 2017. u Göteborgu u Švedskoj, poziva se na pravo na pristup osnovnim uslugama dobre kvalitete, uključujući digitalnu komunikaciju, kao i pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje.*
- (10) Radi praćenja smjera djelovanja Unije kad je riječ o napretku digitalne transformacije trebalo bi utvrditi digitalne ciljeve *na razini Unije*. Ti *digitalni* ciljevi trebali bi biti povezani s konkretnim područjima u kojima se očekuje ostvarenje kolektivnog napretka u Uniji. Digitalni ciljevi prate četiri glavne točke utvrđene u Komunikaciji o Digitalnom kompasu, određene kao ključna područja za digitalnu transformaciju Unije: digitalne vještine, digitalne infrastrukture, digitalizacija poduzeća i digitalizacija javnih usluga.
- (11) *Ovom Odlukom ne dovode se u pitanje članci 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).*

█

(12) *Digitalne vještine, osnovne i napredne, kao i druge vještine, među ostalim u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), ključne su za ubrzavanje prilagodbe industrije Unije strukturnim promjenama. Cilj je da građani koji su spremni i sposobni za digitalno doba, uključujući osobe s invaliditetom, mogu iskoristiti mogućnosti digitalnog desetljeća. Kako bi se taj cilj ostvario, naglasak bi trebao biti na obrazovanju kako bi se osiguralo da obrazovna zajednica, a posebno nastavnici, bude odgovarajuće osposobljena, kvalificirana i opremljena za učinkovito korištenje tehnologijom u svojim metodama poučavanja i za poučavanje digitalnih tehnologija kako bi se osiguralo da učenici budu bolje opremljeni za ulazak na tržište rada u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju. Digitalno obrazovanje i osposobljavanje također bi trebali povećati privlačnost Unije za visokokvalificirane stručnjake koji su stekli napredne digitalne vještine i njihovu dostupnost na tržištu rada Unije.*

U Indeksu gospodarske i društvene digitalizacije (DESI) za 2021. koji je objavila Komisija navodi se da su čak i prije pandemije bolesti COVID 19 poduzeća Unije, posebno mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), imala problema u pronalasku dovoljnog broja stručnjaka u području informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT). Stoga bi se digitalnim osposobljavanjem i obrazovanjem trebala podupirati sva djelovanja kako bi se osiguralo da radna snaga raspolaže potrebnim postojećim i budućim vještinama kojima se podupire mobilizacija svih relevantnih dionika i poticaj za njih kako bi se maksimalno povećao učinak ulaganja u poboljšanje postojećih vještina (usavršavanje) i osposobljavanje u području novih vještina (prekvalifikacija) te cjeloživotno učenje aktivnog stanovništva kako bi se osiguralo da se u potpunosti iskoriste mogućnosti digitalizacije industrije i usluga. Trebalo bi također poticati neformalno digitalno osposobljavanje koje poslodavci pružaju u obliku učenja kroz praksu. Obrazovanje i osposobljavanje također će pružiti konkretne profesionalne poticaje kako bi se izbjegle i uklonile razlike u prilikama između žena i muškaraca te u postupanju prema njima.

(13) *Održiva digitalna infrastruktura za povezivost, mikroelektroniku i sposobnost obrade velike količine podataka ključni su čimbenici za iskorištavanje prednosti digitalizacije, za daljnji tehnološki razvoj i vodeći položaj Unije u digitalnom sektoru. U skladu s Komunikacijom Komisije od 30. lipnja 2021. naslovljenom „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”, potrebna je pouzdana, brza i sigurna povezivost za svakoga i svugdje u Uniji, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima, kao što su otoci te planinska i slabo naseljena područja, te u najudaljenijim regijama. Potrebe društva za konvergencijom kapaciteta za slanje i preuzimanje podataka neprestano rastu. Mreže s gigabitnim brzinama do 2030. trebale bi postati dostupne onima kojima treba ili koji žele imati toliki kapacitet. Svi krajnji korisnici u Uniji trebali bi se moći koristiti gigabitnim uslugama koje pružaju mreže na fiksnoj lokaciji uvedene do zaključne točke mreže. Nadalje, sva naseljena područja trebala bi biti obuhvaćena bežičnom mrežom velike brzine sljedeće generacije s performansama barem jednakima 5G. Svi sudionici na tržištu koji imaju koristi od digitalne transformacije trebali bi preuzeti svoju društvenu odgovornost i dati pravedan i razmjeran doprinos javnim dobrima, uslugama i infrastrukturama u korist svih građana u Uniji.*

- (14) *Tehnološka neutralnost, predviđena u Direktivi (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća¹, načelo je kojim bi se trebale voditi politike na razini Unije i nacionalnoj razini kojima je cilj osiguravanje infrastrukture za digitalnu povezivost s najvišim standardima performansi, otpornosti, sigurnosti i održivosti, kako bi se ostvarilo blagostanje. Stoga bi sve tehnologije i sustave prijenosa kojima se može doprinijeti postizanju gigabitne povezivosti, uključujući trenutna i buduća napredak svjetlovodne, satelitske ili 5G tehnologije ili bilo kojeg drugog budućeg ekosustava i bežičnog interneta sljedeće generacije, trebalo jednako tretirati ako imaju ekvivalentne mrežne performanse.*
- (15) *Poluvodiči su temelj većine ključnih strateških lanaca vrijednosti, a u budućnosti se očekuje još veći porast potražnje za njima, osobito u najinovativnijim tehnološkim područjima. Budući da imaju središnju ulogu u digitalnom gospodarstvu, poluvodiči su i ključni čimbenici prelaska na održivost, čime se doprinosi i ostvarenju ciljeva europskog zelenog plana. Poluvodiči s malim energetske otiskom doprinose i pozicioniranju Unije kao predvodnika u području održivih digitalnih tehnologija. Cilj je jačanje otpornosti lanca vrijednosti poluvodiča i proizvodnog kapaciteta poluvodiča (uključujući materijale, opremu, dizajn, proizvodnju, obradu i pakiranje), među ostalim izgradnjom inovativne infrastrukture velikih razmjera koja je u skladu s pravom Unije u području okolišne održivosti. Primjerice, kvantni kapacitet i niskoenergetski poluvodiči ključni su čimbenici za postizanje klimatske neutralnosti iznimno sigurnih rubnih čvorova koji jamče pristup podatkovnim uslugama s niskom latencijom bez obzira na lokaciju korisnika.*

¹ Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

- (16) Postojeće i buduće tehnologije, osim što će biti čimbenici razvoja, činit će okosnicu novih proizvoda, novih proizvodnih procesa i novih poslovnih modela utemeljenih na pravednoj i sigurnoj razmjeni podataka u podatkovnom gospodarstvu, **uz osiguravanje učinkovite zaštite privatnosti i osobnih podataka**. Transformacija poduzeća ovisi o njihovoj sposobnosti brzog i sveobuhvatnog usvajanja novih digitalnih tehnologija, među ostalim u industrijskim i uslužnim ekosustavima koji trenutačno zaostaju. **Ta je transformacija posebno važna za MSP-ove, koji se i dalje suočavaju s izazovima u uvođenju digitalnih rješenja.**
- (17) **Države članice potiču se da u svojoj javnoj upravi primjenjuju načelo „samo jednom”, čime se potiče ponovna uporaba podataka, u skladu s pravilima o zaštiti podataka, kako građani ili poduzeća ne bi snosili dodatno opterećenje.**
- (18) Demokratski život i **ključne** javne usluge također uvelike ovise o digitalnim tehnologijama **■**. **Svi građani i poduzeća trebali bi moći digitalno komunicirati s javnim upravama. U okviru DESI-ja trebalo bi pratiti nekoliko parametara takvih interakcija, uključujući usmjerenost na korisnike i transparentnost. Ključne javne usluge, uključujući elektroničke zdravstvene zapise, trebale bi biti u potpunosti dostupne na dobrovoljnoj osnovi kao najkvalitetnije digitalno okruženje koje pruža jednostavne, učinkovite, pouzdane i personalizirane usluge i alate s visokim standardima sigurnosti i privatnosti. Takve ključne javne usluge trebale bi obuhvaćati i usluge koje su relevantne za važne životne događaje za fizičke osobe, kao što su gubitak ili nalaženje posla, studiranje, vlasništvo ili vožnja automobila ili osnivanje poduzeća, te za pravne osobe u njihovu poslovnom životnom ciklusu. Međutim, tijekom prijelaza na digitalne alate trebala bi se zadržati dostupnost usluga izvan interneta.**

- (19) *Digitalne tehnologije trebale bi doprinijeti postizanju širih društvenih rezultata koji nisu ograničeni samo na digitalnu sferu, nego imaju i pozitivne učinke na svakodnevni život i dobrobit građana. Da bi bila uspješna, digitalna transformacija trebala bi se odvijati usporedno s poboljšanjima u pogledu demokracije, dobrog upravljanja, socijalne uključenosti i učinkovitijih javnih usluga.*
- (20) Komisija bi do lipnja 2026. trebala preispitati digitalne ciljeve *i relevantne definicije* kako bi procijenila ispunjavaju li i dalje visoku razinu ambicije digitalne transformacije. *Komisija bi trebala moći, ako to smatra potrebnim, predložiti izmjene digitalnih ciljeva kako bi se u obzir uzele tehničke, gospodarske i društvene promjene, posebno u područjima podatkovnog gospodarstva, održivosti i kibersigurnosti.*
- (21) *Ako se upotrebljavaju javna sredstva, ključno je da se ostvari maksimalna vrijednost za društvo i poduzeća. Stoga bi cilj javnog financiranja trebalo biti osiguravanje otvorenog i nediskriminirajućeg pristupa rezultatima financiranih projekata, osim ako se, u opravdanim i razmjernim slučajevima, smatra primjerenim postupiti drukčije.*

- (22) Usklađen, uključiv i stalan napredak prema digitalnoj transformaciji i ostvarenju digitalnih ciljeva u Uniji ■ zahtijeva sveobuhvatan, čvrst, pouzdan, fleksibilan i transparentan oblik upravljanja, utemeljen na bliskoj suradnji i koordinaciji među **Europskim parlamentom, Vijećem, Komisijom** i državama članicama. Prikladnim mehanizmom trebalo bi osigurati koordinaciju konvergencije, **razmjenu najboljih praksi** te dosljednost i učinkovitost politika i mjera na razini Unije i nacionalnoj razini **te bi njime također trebalo potaknuti aktiviranje odgovarajućih sinergija između sredstava Unije i nacionalnih sredstava, kao i među inicijativama i programima Unije. Komisija bi u tu svrhu mogla pružati smjernice i potporu državama članicama o tome kako na najbolji način iskoristiti najprikladnije vrste sinergija.** U tu svrhu potrebno je utvrditi odredbe o mehanizmu praćenja i suradnje za provedbu Digitalnog kompasa. **Takav mehanizam trebao bi uzeti u obzir raznolikost situacija među državama članicama i unutar njih, trebao bi biti razmjeran, posebno u pogledu administrativnog opterećenja, te bi trebao ostaviti mogućnost državama članicama da budu ambicioznije pri utvrđivanju svojih nacionalnih ciljeva.**

- (23) Mehanizam praćenja i suradnje za provedbu Digitalnog kompasa trebao bi uključivati unaprijeđeni sustav praćenja za utvrđivanje nedostataka u strateškim digitalnim kapacitetima Unije. Trebao bi uključivati i mehanizam izvješćivanja o, među ostalim, napretku prema ostvarenju digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci te o općenitom stanju usklađenosti s općim ciljevima utvrđenima u ovoj Odluci. Njime bi trebalo uspostaviti okvir za suradnju između Komisije i država članica kako bi se utvrdila rješenja za nedostatke i predložila ciljana djelovanja za njihovo uklanjanje.

(24) **DESI** bi trebao biti integriran u izvješće o stanju digitalnog desetljeća („izvješće o digitalnom desetljeću”) i služiti za praćenje napretka prema ostvarenju digitalnih ciljeva. Takvo praćenje trebalo bi uključivati analizu pokazatelja kojima se mjeri napredak na razini država članica, nacionalnih politika i inicijativa kojima se nastoje ostvariti opći ciljevi i digitalni ciljevi utvrđeni u ovoj Odluci, kao i horizontalne i tematske analize kojima se prati digitalna transformacija gospodarstava Unije te poredak država članica prema ostvarenom napretku. Kategorije i pokazatelji u okviru DESI-ja osobito bi se trebali uskladiti s digitalnim ciljevima utvrđenima u ovoj Odluci. Za svaki digitalni cilj u provedbenim aktima koje donosi Komisija trebali bi se utvrditi ključni pokazatelji uspješnosti. Ključne pokazatelje uspješnosti prema potrebi bi trebalo ažurirati kako bi praćenje kontinuirano bilo učinkovito i kako bi se uzeo u obzir tehnološki napredak. Mehanizam prikupljanja podataka u državama članicama trebao bi se, **prema potrebi**, poboljšati tako da se dobije sveobuhvatan prikaz napretka prema ostvarenju digitalnih ciljeva te informacije o relevantnim politikama, programima i inicijativama na nacionalnoj razini **i trebao bi, ako je to moguće, uključivati podatke raščlanjene prema rodu i regijama, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.**

Na temelju Komisijinih preispitivanja i prema potrebi Komisija bi, nakon savjetovanja s državama članicama, trebala izraditi **vremenski raspored** budućih potreba za prikupljanje podataka. Pri utvrđivanju DESI-ja Komisija bi se većinom trebala oslanjati na službene statistike prikupljene u raznim istraživanjima Unije o informacijskom društvu u skladu s uredbama (EU) 2019/1700¹ i (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća¹. Komisija bi trebala posebnim studijama prikupljati podatke za relevantne pokazatelje koji se ne mjere u istraživanjima Unije ***niti prikupljaju u okviru drugih izvješćivanja, primjerice u okviru strategije najavljene u Komunikaciji Komisije od 25. lipnja 2008. naslovljenoj „Počnimo od malih’ – ‚Akt o malom poduzetništvu’ za Europu”, uključujući njezinu godišnju reviziju uspješnosti MSP-ova. Definicije koje se odnose na digitalne ciljeve na temelju ove Odluke ne predstavljaju presedane za ključne pokazatelje uspješnosti i ni na koji način ne ometaju predstojeće mjerenje napretka u pogledu tih ciljeva s pomoću ključnih pokazatelja uspješnosti.***

¹ Uredba (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. listopada 2019. o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima, izmjeni uredbama (EZ) br. 808/2004, (EZ) br. 452/2008 i (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ) br. 577/98 (SL L 261I, 14.10.2019., str. 1.).

¹ Uredba (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 327, 17.12.2019., str. 1.).

- (25) Kako bi suzakonodavci bili obaviješteni o napretku digitalne transformacije Unije, Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću trebala podnositi godišnje izvješće o digitalnom desetljeću koje sadržava pregled i analizu digitalne transformacije Unije te evaluaciju ostvarenog napretka s obzirom na opće ciljeve ove Odluke i digitalne ciljeve za razdoblje do 2030. Izvješće o digitalnom desetljeću, a posebno DESI, trebalo bi uzeti u obzir u europskom semestru, uključujući aspekte povezane s Mehanizmom za oporavak i otpornost, *a preporučene politike, mjere i djelovanja sadržani u izvješću o digitalnom desetljeću trebali bi nadopunjavati preporuke za pojedinu zemlju.*
- (26) *Od 2019. u DESI je uključen pregled pokazatelja „Žene u digitalnom dobu”, u kojem se na temelju 12 pokazatelja ocjenjuje uspješnost država članica u području upotrebe interneta, vještina korisnika interneta te specijaliziranih vještina i zapošljavanja. Uključivanje pregleda pokazatelja „Žene u digitalnom dobu” u izvješće o digitalnom desetljeću trebalo bi omogućiti praćenje digitalnog rodnog jaza.*

- (27) Komisija bi u svojem izvješću o digitalnom desetljeću osobito trebala voditi računa o **učinkovitosti provedbe općih ciljeva ove Odluke u politikama, mjerama ili djelovanjima** te o napretku prema ostvarenju digitalnih ciljeva uz detaljan opis stupnja napretka u Uniji u odnosu na zacrtane smjerove djelovanja za svaki cilj, procjenu napora potrebnih da se ostvari pojedini cilj, uključujući potrebe za ulaganjima u digitalne kapacitete **i inovacije, te podizanje svijesti o djelovanjima potrebnima za povećanje digitalne suverenosti na otvoren način**. Izvješće bi trebalo uključivati i ocjenu provedbe relevantnih regulatornih prijedloga i ocjenu djelovanja poduzetih na razini Unije i država članica.
- (28) Na temelju procjene Komisije izvješće bi trebalo uključivati konkretne preporuke za politike, mjere i djelovanja. Komisija bi politike, mjere ili djelovanja u izvješću trebala preporučiti uzimajući u obzir najnovije dostupne podatke, zajedničke preuzete obveze, politike i mjere koje su utvrdile države članice te napredak u preporučenim djelovanjima utvrđenima u prijašnjim izvješćima na kojima se radilo putem mehanizma suradnje. Povrh toga, Komisija bi trebala uzeti u obzir razlike u potencijalu pojedinačnih država članica da doprinesu digitalnim ciljevima te politike, mjere i djelovanja koji su već uvedeni i smatraju se prikladnima za ostvarenje tih ciljeva, čak i ako njihovi učinci još nisu vidljivi.

- (29) Kako bi se osiguralo ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci te učinkovit doprinos svih država članica njihovu ostvarenju, mehanizam praćenja i suradnje trebalo bi osmisliti i izvesti tako da se njime osigura razmjena informacija i najboljih praksi u konstruktivnom i uključivom dijalogu između država članica i Komisije. ***Komisija bi trebala osigurati pravodobno obavješćivanje Europskog parlamenta o ishodu dijaloga.***
- (30) Komisija bi zajedno s državama članicama trebala utvrditi zacrtane smjerove djelovanja na razini Unije za ostvarenje digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci. Države članice bi, ako je to moguće, trebale prenijeti te zacrtane smjerove djelovanja u nacionalne zacrtane smjerove djelovanja ***te bi se u njima, prema potrebi, trebalo voditi računa o regionalnoj dimenziji.*** U nacionalnim zacrtanim smjerovima djelovanja trebalo bi uzeti u obzir te bi oni trebali odražavati različite potencijale i ***različita polazišta*** pojedinačnih država članica u pogledu doprinosa digitalnim ciljevima. Ti bi nacionalni zacrtani smjerovi djelovanja trebali pomoći u ocjenjivanju napretka tijekom vremena na razini Unije i nacionalnoj razini.

(31) Kako bi se osiguralo da je suradnja između Komisije i država članica učinkovita i djelotvorna, države članice trebale bi Komisiji podnijeti nacionalne strateške planove za digitalno desetljeće koji obuhvaćaju razdoblje do 2030. („nacionalni planovi”) i u kojima se predlažu, ako je to moguće i mjerljivo na nacionalnoj razini, nacionalni zacrtani smjerovi djelovanja i opisuju svi instrumenti koji su planirani, doneseni ili provedeni radi doprinosa ostvarenju *općih ciljeva i digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci* na razini Unije. **Države članice trebale bi moći u svoje nacionalne planove uključiti informacije o politikama, mjerama i djelovanjima koje treba poduzeti na regionalnoj razini.** Nacionalne planove trebalo bi *izraditi nakon savjetovanja s ključnim dionicima, kao što su poslovne organizacije, uključujući predstavnike MSP-ova, socijalni partneri i civilno društvo, uključujući starije osobe i mlade, te lokalni i regionalni predstavnici, te bi oni trebali biti* jedan od ključnih alata za koordinaciju politika država članica i osiguravanje predvidljivosti tržišta. Države članice trebale bi uzeti u obzir relevantne sektorske inicijative, na razini Unije i nacionalnoj razini, i *poticati* usklađivanje s njima. **Obveza države članice da izradi nacionalni plan radi doprinosa digitalnim ciljevima na razini Unije ne sprečava istu državu članicu da osmisli i provede strategije na nacionalnoj ili regionalnoj razini ni da se specijalizira za određene industrijske ili digitalne domene.**

- (32) *Tijekom ciklusa suradnje između Komisije i država članica države članice mogle bi predložiti prilagodbe svojih nacionalnih planova kako bi uzele u obzir razvoj digitalne transformacije na razini Unije i nacionalnoj razini te posebno kako bi odgovorile na politike, mjere i djelovanja koje preporučí Komisija. Kako bi se potaknuo dosljedan i usporediv pristup u svim državama članicama i olakšala izrada njihovih nacionalnih planova, Komisija bi trebala pružiti smjernice kojima se detaljnije utvrđuju ključni elementi strukture nacionalnog plana, a posebno zajednički elementi koje bi svi nacionalni planovi trebali uključivati. Smjernicama bi se također trebao predvidjeti opći pristup koji bi države članice trebale slijediti pri izradi svojih nacionalnih zacrtanih smjerova djelovanja.*
- (33) Mehanizam suradnje i praćenja između Komisije i država članica trebao bi početi procjenjivanjem njihovih nacionalnih planova i trebao bi se temeljiti na dostavljenim podacima i procjeni iz izvješća o *digitalnom desetljeću* te na povratnim informacijama relevantnih dionika, *kao što su poslovne organizacije, uključujući predstavnike MSP-ova, socijalni partneri i civilno društvo te regionalni i lokalni predstavnici.*

- (34) Pri određivanju vremenskog rasporeda ■ suradnje trebalo bi uzeti u obzir potrebu da se odraze rezultati prethodnih ciklusa suradnje, kao i *politike*, mjere, *djelovanja i moguće* prilagodbe nacionalnih ■ planova ■ *svake dvije godine*.
- (35) Kako bi napredak prema ostvarenju digitalnih ciljeva išao u skladu sa zacrtanim smjerovima djelovanja, države članice za koje je u izvješću utvrđeno da nisu dovoljno napredovale u određenom području trebale bi predložiti prilagodbu politika, mjera i djelovanja koje namjeravaju poduzeti kako bi potakle napredak u tom ključnom području. Nadalje, Komisija i države članice trebale bi razmotriti na koji su način države članice kolektivno i pojedinačno uzele u obzir preporučene politike, mjere i djelovanja navedene u izvješću iz prethodne godine. Država članica ***trebala bi moći*** zatražiti pokretanje postupka istorazinske ocjene kako bi druge države članice dobile priliku da se očituju o prijedlozima koje namjerava iznijeti u svojem nacionalnom planu, osobito u pogledu njihove primjerenosti za ostvarenje konkretnog cilja. ■ ***Komisija bi trebala olakšati razmjenu iskustava i najboljih praksi u okviru postupka istorazinske ocjene***.

- (36) Komisija i jedna ili više država članica, **ili najmanje dvije države članice**, trebale bi moći preuzimati zajedničke obveze koje se odnose na koordinirana djelovanja koja žele poduzeti radi ostvarenja **digitalnih** ciljeva, uspostavljati višedržavne projekte i dogovarati se o drugim politikama, mjerama i djelovanjima na razini Unije i nacionalnoj razini s ciljem napredovanja prema **tim** ciljevima u skladu sa zacrtanim smjerovima djelovanja. **Zajednička obveza predstavlja poticaj za suradnju, posebno s ciljem doprinošenja ostvarenju općih ciljeva i digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci. Višedržavni projekti i konzorciji za europsku digitalnu infrastrukturu (EDIC-i) trebali bi uključivati najmanje tri države članice.**
- (37) **U praćenju ostvarenja općih ciljeva i digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci Komisija i države članice obvezne su lojalno surađivati u skladu s člankom 4. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji. Stoga je potrebno da države članice na odgovarajući način odgovore na svaki poziv Komisije na suradnju, posebno ako postoji znatno odstupanje od nacionalnog zacrtanog smjera djelovanja države članice ili ako se nije pristupilo rješavanju takvog odstupanja tijekom duljeg razdoblja.**

- (38) *Učinkovita provedba preporučenih politika, mjera i djelovanja te nacionalnih planova i njihovih prilagodbi presudna je za ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci. Strukturirani dijalog s pojedinačnim državama članicama ključan je za usmjeravanje i podupiranje tih država članica u utvrđivanju i provedbi odgovarajućih mjera kako bi se ostvario napredak prema njihovim nacionalnim zacrtanim smjerovima djelovanja, posebno ako države članice smatraju potrebnim prilagoditi svoje nacionalne planove na temelju politika, mjera ili djelovanja koje preporučí Komisija. Komisija bi trebala na odgovarajući način obavješćivati Europski parlament i Vijeće, posebno u pogledu postupka i ishoda strukturiranog dijaloga.*

█
█

(39) Kako bi se osigurali transparentnost i sudjelovanje javnosti, Komisija bi trebala ostvarivati suradnju sa svim zainteresiranim dionicima. U tu svrhu Komisija bi trebala blisko surađivati s dionicima, što uključuje *civilno društvo* te privatne i javne aktere, primjerice javnopravna tijela iz sektora *obrazovanja i osposobljavanja* ili zdravstvenog *sektora*, te bi se trebala savjetovati s njima o mjerama za ubrzanje digitalne transformacije na razini Unije. ***Prilikom savjetovanja s dionicima Komisija bi trebala biti što uključivija te bi trebala uključiti tijela koja su ključna za promicanje sudjelovanja djevojčica i žena u digitalnom obrazovanju i profesionalnim karijerama, u cilju promicanja rodno uravnoteženog pristupa, u mjeri u kojoj je to moguće, prilikom provedbe nacionalnih planova u državama članicama. Sudjelovanje dionika važno je i na razini država članica, osobito pri donošenju nacionalnih planova te njihovih mogućih prilagodbi. I na razini Unije i na nacionalnoj razini Komisija i države članice trebale bi pravodobno i razmjerno dostupnim resursima uključiti poslovne organizacije, uključujući predstavnike MSP-ova, socijalne partnere i civilno društvo.***

(40) Višedržavni projekti trebali bi omogućiti intervencije velikih razmjera u ključnim područjima potrebnima za ostvarenje digitalnih ciljeva utvrđenih u ovoj Odluci, osobito udruživanjem resursa iz Unije, država članica i, prema potrebi, privatnih izvora. ***Ako je to potrebno za ostvarenje digitalnih ciljeva, države članice trebale bi moći uključiti treće zemlje pridružene programu Unije kojim se izravno upravlja i kojim se podupire digitalna transformacija Unije. Višedržavni projekti*** trebali bi se provoditi koordinirano, u bliskoj suradnji između Komisije i država članica. Komisija bi trebala imati središnju ulogu u ubrzavanju provedbe višedržavnih projekata, tako da unutar projektnih kategorija koje su okvirno navedene u Prilogu ovoj Odluci identificira višedržavne projekte koji su spremni za provedbu, te u savjetovanju država članica o odabiru ***najprikladnijeg postojećeg*** provedbenog mehanizma i odabiru izvora financiranja i njihove kombinacije te o drugim strateškim pitanjima povezanima s provedbom tih projekata **■**. ***Komisija bi prema potrebi trebala pružati smjernice za uspostavu EDIC-a kao provedbenog mehanizma. Države članice koje to žele također mogu surađivati ili poduzimati koordinirana djelovanja u područjima koja nisu predviđena ovom Odlukom.***

- (41) Javna potpora višedržavnim projektima trebala bi se osobito upotrijebiti za rješavanje problema tržišnih nedostataka ili situacija koje nisu optimalne za ulaganja, na razmjernan način, bez *narušavanja ravnopravnih uvjeta* ili udvostručivanja ili istiskivanja privatnog financiranja. *Višedržavni projekti trebali bi imati* jasnu europsku dodanu vrijednost *te bi se trebali provoditi* u skladu s primjenjivim pravom Unije i s njim usklađenim nacionalnim pravom.
- (42) Višedržavni projekti trebali bi moći učinkovito privući i objediniti razne izvore financiranja Unije i država članica, *i, ako je to primjenjivo, financiranja iz trećih zemalja pridruženih programu Unije kojim se izravno upravlja i kojim se podupire digitalna transformacija Unije, pri čemu bi se, ako je to moguće, među njima pronalazile sinergije*. Osobito bi trebalo biti moguće kombinirati sredstva iz programa Unije kojim se centralizirano upravlja sa sredstvima koja dodijele države članice, uključujući, pod određenim uvjetima, doprinose iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je objašnjeno u dijelu 3. Komisijinih smjernica državama članicama o njihovim nacionalnim *planovima* za oporavak i otpornost, te doprinose iz Europskog fonda za regionalni razvoj ili Kohezijskog fonda. Kad god je to opravdano zbog prirode određenog višedržavnog projekta, trebali bi biti dopušteni i doprinosi subjekata koji nisu Unija i države članice, uključujući privatne doprinose.

- (43) Komisija bi u suradnji s državama članicama i kao koordinator višedržavnih projekata trebala pružati pomoć državama članicama u identificiranju njihovih interesa u višedržavnim projektima, davati *neobvezujuće* smjernice za odabir optimalnih provedbenih mehanizama i pružati pomoć u provedbi te tako doprinijeti najširem mogućem sudjelovanju. ***Komisija bi trebala pružati takvu potporu osim ako se države članice koje sudjeluju u višedržavnom projektu tome protive. Komisija bi trebala djelovati u suradnji s državama članicama sudionicama.***
- (44) Komisija bi na zahtjev dotičnih država članica i na temelju ocjene tog zahtjeva **█** trebala moći uspostaviti EDIC za provedbu konkretnog višedržavnog projekta.
- (45) ***Država članica domaćin trebala bi utvrditi ispunjava li EDIC zahtjeve u pogledu priznavanja kao međunarodnog tijela kako je navedeno u članku 143. točki (g) i članku 151. stavku 1. točki (b) Direktive Vijeća 2006/112/EZ¹ i kao međunarodne organizacije kako je navedeno u članku 12. stavku 1. točki (b) Direktive Vijeća 2008/118/EZ².***

¹ Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1.).

² Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ (SL L 9, 14.1.2009., str. 12.).

- (46) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Odluke provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu ključnih pokazatelja uspješnosti i uspostave EDIC-â. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
- (47) *Ova se Odluka ne primjenjuje na mjere koje poduzimaju države članice u vezi s nacionalnom sigurnošću, javnom sigurnošću ili obranom,*

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Odlukom uspostavlja program politike za digitalno desetljeće do 2030. i utvrđuje mehanizam praćenja i suradnje za taj program čija je svrha:
 - (a) **stvaranje okruženja pogodnog za inovacije i ulaganja utvrđivanjem** jasnih smjernica za digitalnu transformaciju Unije i ostvarenje digitalnih ciljeva **na razini Unije do 2030. na temelju mjerljivih pokazatelja**;
 - (b) strukturiranje i poticanje suradnje između **Europskog parlamenta, Vijeća, Komisije** i država članica;
 - (c) **poticanje** dosljednosti, usporedivosti, **transparentnosti** i cjelovitosti praćenja i izvješćivanja koje provodi Unija.
2. Ovom se Odlukom uspostavlja okvir za višedržavne projekte.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „indeks gospodarske i društvene digitalizacije” ili „DESI” znači godišnji skup analiza i mjernih pokazatelja na temelju kojeg Komisija prati opću digitalnu uspješnost Unije i država članica u nekoliko dimenzija politike, uključujući njihov napredak prema ostvarenju digitalnih ciljeva utvrđenih u članku 4.;
2. „višedržavni projekti” znači projekti velikih razmjera kojima se olakšava ostvarenje digitalnih ciljeva utvrđenih u članku 4., uključujući financiranje iz Unije i država članica, u skladu s člankom 10.;
3. „statistike” znači statistike kako su definirane u članku 3. točki 1. Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹;

¹ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

4. „postupak istorazinske ocjene” znači mehanizam s pomoću kojeg države članice, u kontekstu **■** suradnje na temelju članka 8., *razmjenjuju najbolje prakse* o određenim aspektima politika, mjera i djelovanja koje predloži određena *država* članica, osobito o njihovoj *učinkovitosti i* primjerenosti da doprinesu ostvarenju pojedine ciljne vrijednosti u okviru digitalnih ciljeva utvrđenih u članku 4. **■** ;
5. „zacrtni smjer djelovanja” znači zacrtani put za ostvarenje digitalnih ciljeva utvrđenih u članku 4., utvrđen po pojedinom digitalnom cilju do 2030. i utemeljen na povijesnim podacima, ako su dostupni **■** ;
6. *„rubni čvorovi” znači distribuirani kapacitet za obradu podataka povezan s mrežom i smješten blizu fizičke krajnje točke gdje se generiraju podaci ili u njoj, a koji nudi distribuirane računalne kapacitete i kapacitete pohrane za obradu podataka s niskom latencijom;*
7. *„digitalni intenzitet” znači agregirana vrijednost koja se pripisuje poduzeću na temelju broja tehnologija koje ono upotrebljava, prema tablici različitih tehnologija, u skladu s DESI-jem;*
8. *„ključne javne usluge” znači osnovne usluge koje javni subjekti pružaju fizičkim osobama pri njihovim važnim životnim događajima i pravnim osobama u njihovu poslovnom životnom ciklusu;*

9. *„napredne digitalne vještine” znači vještine i stručne kompetencije koje zahtijevaju znanje i iskustvo potrebne za razumijevanje, dizajniranje, razvoj, upravljanje, testiranje, uvođenje, uporabu i održavanje digitalnih tehnologija, proizvoda i usluga;*
10. *„osnovna digitalna vještina” znači sposobnost obavljanja, digitalnim sredstvima, najmanje jedne aktivnosti povezane sa sljedećim područjima: informiranjem, komunikacijom i suradnjom, stvaranjem sadržaja, sigurnošću i osobnim podacima te rješavanjem problema;*
11. *„jednorog” znači:*
- (a) poduzeće osnovano nakon 31. prosinca 1990. koje je izašlo na tržište s inicijalnom javnom ponudom ili je prodano na tržištu po cijeni većoj od milijardu USD; ili*
 - (b) poduzeće čija je vrijednost procijenjena na više od milijardu USD u njegovu zadnjem krugu financiranja poduzetničkim kapitalom, među ostalim ako ta procjena nije potvrđena u sekundarnoj transakciji;*
12. *„malo ili srednje poduzeće” ili „MSP” znači mikropoduzeće ili malo ili srednje poduzeće kako je definirano u članku 2. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ¹.*

¹ *Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).*

Članak 3.

Opći ciljevi programa politike za digitalno desetljeće do 2030.

1. **Europski parlament, Vijeće, Komisija** i države članice surađuju na podupiranju i ostvarenju sljedećih općih ciljeva *na razini Unije („opći ciljevi“)*:
 - (a) promicanje antropocentričnog, uključivog, **transparentnog** i otvorenog digitalnog okruženja **zasnovanog na temeljnim pravima** u kojem su **sigurne i interoperabilne** digitalne tehnologije i usluge u skladu s načelima, **pravima** i vrijednostima Unije i jačaju ih **te su dostupne svima i svugdje u Uniji**;
 - (b) jačanje kolektivne otpornosti država članica i premošćivanje digitalnog jaza, **postizanje rodne i geografske ravnoteže** promicanjem **trajnih mogućnosti za svakog pojedinca, razvijanje osnovnih i naprednih** digitalnih vještina **i kompetencija, među ostalim putem strukovnog i stručnog osposobljavanja i cjeloživotnog učenja, te** poticanje razvoja visokoučinkovitih digitalnih **kapaciteta u okviru horizontalnih** sustava obrazovanja i osposobljavanja;

- (c) osiguravanje digitalne suverenosti **Unije na otvoren način, posebno** sigurnom i pristupačnom digitalnom i podatkovnom infrastrukturom koja može **učinkovito pohranjivati, prenositi i** obrađivati velike količine podataka koji omogućuju druga tehnološka postignuća, čime se podupire konkurentnost **i održivost** industrije **i gospodarstva** Unije, **posebno MSP-ova, i otpornost lanaca vrijednosti Unije te potiče ekosustav start-up poduzeća i neometano funkcioniranje europskih centara za digitalne inovacije;**
- (d) promicanje uvođenja i upotrebe digitalnih mogućnosti **radi smanjenja geografskog digitalnog jaza i osiguravanja** pristupa digitalnim tehnologijama i podacima pod **otvorenim, pristupačnim** i pravednim uvjetima kako bi se postigla visoka razina digitalnog intenziteta i inovacija u poduzećima Unije, osobito **start-up poduzećima i MSP-ovima;**
- (e) **razvijanje sveobuhvatnog i održivog ekosustava interoperabilnih digitalnih infrastruktura u kojem računalstvo visokih performansi, računalstvo na rubu mreže, računalstvo u oblaku, kvantno računalstvo, umjetna inteligencija, upravljanje podacima i mrežna povezivost djeluju zajedno kako bi se promicala njihova upotreba u poduzećima u Uniji te stvorile prilike za rast i radna mjesta u okviru istraživanja, razvoja i inovacija; te osiguravanje toga da Unija ima konkurentnu, sigurnu i održivu podatkovnu infrastrukturu u oblaku, s visokim standardima sigurnosti i privatnosti te u skladu s pravilima Unije o zaštiti podataka;**

- (f) *promicanje digitalnog regulatornog okruženja Unije kako bi se poduprla sposobnost poduzeća Unije, posebno MSP-ova, za pošteno tržišno natjecanje duž globalnih lanaca vrijednosti;*
- (g) osiguravanje toga da je *sudjelovanje* u demokratskom životu *putem interneta* moguće za svakoga *te da* su javne usluge, zdravstvene usluge i usluge skrbi svima dostupne *i u pouzdanom i sigurnom okruženju* na internetu, posebno skupinama u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s invaliditetom, *te u ruralnim i udaljenim područjima*, pri čemu su na raspolaganju uključive, učinkovite, *interoperabilne* i personalizirane usluge i alati s visokim standardima sigurnosti i privatnosti;
- (h) osiguravanje toga da digitalne infrastrukture i tehnologije, *uključujući njihove lance opskrbe*, postanu održivije, *otpornije* te energetske i resursno učinkovitije, *pri čemu se na najmanju moguću mjeru smanjuje njihov negativan učinak na okoliš i društvo*, te doprinose održivom kružnom i klimatski neutralnom gospodarstvu i društvu u skladu s europskim zelenim planom, *među ostalim promicanjem istraživanja i inovacija kojima se doprinosi tom cilju te razvojem metodologija za mjerenje energetske i resursne učinkovitosti digitalnog prostora;*

- (i) olakšavanje **pravednih i nediskriminirajućih uvjeta za korisnike** tijekom procesa digitalne transformacije u cijeloj Uniji ■ jačanjem sinergija između **privatnih i javnih ulaganja i** upotrebe sredstava Unije i nacionalnih sredstava te razvojem predvidivih regulatornih pristupa i pristupa **kojima se pruža potpora, koji također obuhvaćaju regionalnu i lokalnu razinu;**
- (j) osiguravanje toga da se sve politike i programi relevantni za ostvarenje digitalnih ciljeva utvrđenih u članku 4. uzmu u obzir na koordiniran i koherentan način kako bi u cijelosti doprinijeli **europskoj zelenoj i** digitalnoj tranziciji, **uz istodobno izbjegavanje preklapanja i smanjenje administrativnih opterećenja na najmanju moguću mjeru;**
- (k) **poboljšavanje otpornosti na kibernetičke napade, doprinosenje povećanju svijesti o rizicima i poznavanja postupaka kibersigurnosti te ulaganje većih napora javnih i privatnih organizacija s ciljem postizanja barem osnovne razine kibersigurnosti.**

2. **Pri suradnji na ostvarenju općih ciljeva utvrđenih u ovom članku države članice i Komisija uzimaju u obzir digitalna načela i prava utvrđena u Europskoj deklaraciji o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće.**

Članak 4.

Digitalni ciljevi

1. **Europski parlament, Vijeće i Komisija te države članice surađuju kako bi se do 2030. u Uniji ostvarili sljedeći digitalni ciljevi („digitalni ciljevi“):**
 1. stanovništvo s digitalnim vještinama i visokokvalificirani digitalni stručnjaci **s ciljem postizanja rodne ravnoteže, pri čemu:**
 - (a) najmanje 80 % osoba u dobi od 16 do 74 godine ima barem osnovne digitalne vještine;
 - (b) najmanje 20 milijuna ■ stručnjaka u području IKT-a zaposleno je **u Uniji, uz promicanje pristupa žena tom području i povećanje broja osoba s diplomom u području IKT-a;**
 2. sigurne, **otporne**, učinkovite i održive digitalne infrastrukture, pri čemu:
 - (a) svi **krajnji korisnici na fiksnoj lokaciji** pokriveni su gigabitnom mrežom **do zaključne točke mreže i** sva naseljena područja pokrivena su **mrežama velike brzine sljedeće generacije s performansama barem jednakima 5G, u skladu s načelom tehnološke neutralnosti;**

- (b) proizvodnja, **u skladu s pravom Unije o okolišnoj održivosti, najsuvremenijih** ■ poluvodiča u Uniji čini barem 20 % vrijednosti svjetske proizvodnje;
 - (c) u Uniji je u upotrebi najmanje 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, razmještenih tako da je poduzećima zajamčen pristup podatkovnim uslugama s niskom latencijom (tj. od nekoliko milisekundi) gdje god se nalaze;
 - (d) Unija do 2025. ima svoje prvo računalo s kvantnim ubrzanjem, što joj otvara put da do 2030. raspoláže vrhunskim kvantnim mogućnostima ■ ;
3. digitalna transformacija poduzeća, pri čemu:
- (a) najmanje 75 % poduzeća u Uniji koristi se **jednom ili više sljedećih tehnologija, u skladu sa svojim poslovanjem**:
 - i. uslugama računalstva u oblaku;
 - ii. velikim količinama podataka;
 - iii. umjetnom inteligencijom;
 - (b) više od 90 % MSP-ova u Uniji doseglo je barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta;

- (c) Unija **olakšava rast** svojih inovativnih rastućih (*scale-up*) poduzeća i poboljšava njihov pristup financiranju, čime će se broj jednoroga u Europi barem udvostručiti;

4. digitalizacija javnih usluga, pri čemu:

- (a) 100 % ključnih javnih usluga dostupno je putem interneta **i, ako je to relevantno**, građani i poduzeća u Uniji **imaju mogućnost interakcije s javnim upravama putem interneta**;
- (b) 100 % građana Unije ima pristup svojim **elektroničkim zdravstvenim zapisima**;
- (c) **100 % građana Unije ima pristup sigurnim sredstvima za elektroničku identifikaciju (eID) priznatima u cijeloj Uniji, čime im se omogućuje potpuna kontrola nad transakcijama koje uključuju njihov identitet i osobnim podacima koje dijele.**

2. **Uzimajući u obzir posebno informacije koje su podnijele države članice u skladu s člankom 5. stavkom 2. i člancima 7., 8. i 9., Komisija do 30. lipnja 2026. preispituje digitalne ciljeve i relevantne definicije.** Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o ishodu preispitivanja te podnosi zakonodavni prijedlog radi izmjene digitalnih ciljeva ako smatra da je to potrebno kako bi se u obzir uzele tehničke, gospodarske ili društvene promjene radi postizanja uspješne digitalne transformacije Unije.

Članak 5.

Praćenje napretka

1. Komisija prati napredak Unije prema *općim ciljevima* i digitalnim ciljevima. U tu svrhu Komisija se služi *DESI-jem* i provedbenim aktom utvrđuje ključne pokazatelje uspješnosti za svaki digitalni cilj. ***Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 23. stavka 2.***
2. Države članice Komisiji pravodobno dostavljaju statistike i podatke potrebne za učinkovito praćenje digitalne *transformacije* i stupnja ostvarenja digitalnih ciljeva.; ***Ako je to moguće, ti podaci raščlanjuju se prema rodu i regijama, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.*** Ako relevantne statistike država članica nisu dostupne, Komisija može upotrijebiti alternativnu metodologiju prikupljanja podataka, kao što su studije ili izravno prikupljanje podataka od država članica, uz savjetovanje s njima, ***među ostalim kako bi se osiguralo odgovarajuće dokumentiranje podataka na regionalnoj razini.*** Korištenje tom alternativnom metodologijom prikupljanja podataka ne utječe na zadaće Komisije (Eurostat) utvrđene u Odluci Komisije 2012/504/EU¹.

¹ Odluka Komisije 2012/504/EU od 17. rujna 2012. o Eurostatu (SL L 251, 18.9.2012., str. 49).

3. Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama utvrđuje zacrtane smjerove djelovanja na razini Unije za svaki od digitalnih ciljeva. Ti zacrtani smjerovi djelovanja služe kao temelj za Komisijino praćenje iz stavka 1. i za nacionalne strateške planove država članica za digitalno desetljeće („nacionalni planovi”). Ako je to potrebno, s obzirom na tehničke, gospodarske ili društvene promjene, Komisija ***u bliskoj suradnji s državama članicama*** ažurira jedan ili više tih zacrtanih smjerova djelovanja. ***Komisija pravodobno izvješćuje Europski parlament i Vijeće o zacrtanim smjerovima djelovanja na razini Unije i njihovim ažuriranjima.***

Članak 6.

Izvješće o stanju digitalnog desetljeća

1. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću jednom godišnje podnosi ***i predstavlja sveobuhvatno*** izvješće o stanju digitalnog desetljeća („izvješće o digitalnom desetljeću”). ***Izvješće o digitalnom desetljeću obuhvaća napredak u pogledu digitalne transformacije Unije i DESI.***

Komisija podnosi svoje prvo izvješće o digitalnom desetljeću do ... [12 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Odluke].

2. U izvješću o digitalnom desetljeću Komisija iznosi procjenu napretka digitalne **transformacije** Unije prema digitalnim ciljevima te stanje usklađenosti s općim ciljevima . Procjena ostvarenog napretka osobito se temelji na analizi i ključnim pokazateljima uspješnosti iz DESI-ja u usporedbi sa **zacrtnim smjerovima djelovanja na razini Unije i nacionalnim zacrtanim smjerovima djelovanja, uzimajući u obzir**, ako je to primjenjivo **i moguće, analizu regionalne dimenzije. Procjena ostvarenog napretka također se temelji**, ako je to primjenjivo, na uspostavi višedržavnih projekata i napretku u tom području.
3. U izvješću o digitalnom desetljeću Komisija **utvrđuje znatne jazove i nedostatke te** preporučuje politike, mjere ili djelovanja koje države članice trebaju poduzeti u područjima u kojima napredak nije bio dovoljan za ostvarenje **općih ciljeva i** digitalnih ciljeva. Te preporučene politike, mjere ili djelovanja mogu se osobito odnositi na:
- (a) razinu ambicije doprinosa i inicijativa koje su predložile države članice radi ostvarenja **općih ciljeva i digitalnih ciljeva;**

- (b) politike, mjere i djelovanja na *razini država članica, uključujući, ako je to relevantno, regionalnu dimenziju*, te druge politike i mjere koje mogu biti od prekogranične važnosti;
 - (c) sve dodatne politike, mjere ili djelovanja koji bi mogli biti potrebni za prilagodbu nacionalnih planova);
 - (d) međudjelovanje postojećih i planiranih politika, mjera i djelovanja te njihovu koherentnost.
4. U izvješću *o digitalnom desetljeću* u obzir se uzimaju zajedničke obveze iz članka 8. stavka 4. i njihova provedba.
5. Izvješće *o digitalnom desetljeću* sadržava informacije o napretku u pogledu preporučenih politika, mjera ili djelovanja iz stavka 3. ovog članka te o *zajednički usuglašenim zaključcima* na temelju članka 8. stavka 7. i njihovoj provedbi.
6. U izvješću *o digitalnom desetljeću* **procjenjuje** se potreba za dodatnim politikama, mjerama ili djelovanjima koji bi mogli biti potrebni na razini Unije.

Članak 7.

Nacionalni strateški planovi za digitalno desetljeće

1. ***Svaka država članica do ... [devet mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Odluke]*** Komisiji podnosi ***svoj nacionalni [] plan. Nacionalni*** planovi u skladu su s ***općim*** ciljevima i digitalnim ciljevima te doprinose njihovom ostvarenju na razini Unije []. ***Države članice*** uzimaju u obzir relevantne sektorske inicijative i ***potiču*** usklađenost s njima.
2. ***Svaki nacionalni plan obuhvaća sljedeće:***
 - (a) glavne planirane, donesene i provedene politike, mjere i djelovanja ***kojima se doprinosi ostvarenju općih*** ciljeva i digitalnih ciljeva;
 - (b) nacionalne zacrtane smjerove djelovanja kojima se doprinosi ostvarenju relevantnih digitalnih ciljeva i koji su mjerljivi na nacionalnoj razini, ***pri čemu se regionalna dimenzija, ako je to moguće, odražava u nacionalnim planovima;***
 - (c) ***vremenski raspored i očekivani učinak*** planiranih, donesenih i provedenih politika, mjera i djelovanja ***iz točke (a) na ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva.***

3. U politikama, mjerama i djelovanjima iz **stavka 2.** navodi se jedan ili više sljedećih elemenata ■ :
- (a) relevantno izravno primjenjivo pravo Unije ili nacionalno pravo;
 - (b) jedna ili više preuzetih obveza donošenja tih politika, mjera ili djelovanja;
 - (c) **dodijeljena javna financijska sredstva**;
 - (d) **mobilizirani** ljudski resursi ■ ;
■
 - (e) bilo koji drugi ključni čimbenici koje čine te politike, mjere i djelovanja, a koji omogućuju ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva.
4. Države članice u svojim nacionalnim planovima daju **procjenu** ulaganja **i sredstava** potrebnih za doprinos **ostvarenju općih** ciljeva i digitalnih ciljeva te općeniti opis izvora tih ulaganja, **bilo privatnih ili javnih**, uključujući, ako je to primjenjivo, planirano iskorištavanje programa i instrumenata Unije. Nacionalni ■ planovi mogu sadržavati prijedloge višedržavnih projekata.

5. *Države članice mogu utvrditi regionalne planove. Države članice nastoje uskladiti takve regionalne planove sa svojim nacionalnim planovima i mogu ih integrirati u svoje nacionalne planove kako bi osigurale da se opći ciljevi i digitalni ciljevi ostvaruju na cijelom njihovom državnom području.*
6. Države članice osiguravaju da se u njihovim nacionalnim ■ planovima uzimaju u obzir najnovije preporuke za pojedine zemlje izdane u kontekstu europskog semestra. U prilagodbaama nacionalnih ■ planova u obzir se **u najvećoj mogućoj mjeri** uzimaju politike, mjere i djelovanja preporučeni na temelju članka 6. stavka 3. ■ .
7. Komisija državama članicama pruža smjernice i potporu u izradi njihovih nacionalnih ■ planova, među ostalim, ako je to moguće, o tome kako na nacionalnoj razini, **uzimajući u obzir regionalnu dimenziju** ako je to moguće, uspostaviti primjerene nacionalne zacrtane smjerove djelovanja koji mogu učinkovito doprinijeti ostvarenju zacrtanih smjerova djelovanja na razini Unije.

Članak 8.

Mehanizmi suradnje između Komisije i država članica

1. Komisija i države članice međusobno blisko surađuju kako bi utvrdile načine na koje mogu otkloniti nedostatke u područjima **za koje Komisija i države članice smatraju** da u njima napredak u ostvarenju jednog ili više digitalnih ciljeva nije dovoljan ili u kojima su utvrđeni znatni nedostaci i manjkovi na temelju rezultata izvješća o digitalnom desetljeću. U toj se analizi osobito uzimaju u obzir razlike u kapacitetima država članica da doprinesu ostvarenju određenih digitalnih ciljeva i rizik da kašnjenje u ostvarenju nekih od tih ciljeva može štetiti ostvarenju ostalih digitalnih ciljeva.
2. U roku od dva mjeseca od objave izvješća o digitalnom desetljeću Komisija i države članice nastoje održati raspravu o početnim zapažanjima država članica, osobito u vezi s politikama, mjerama i djelovanjima koje je preporučila Komisija u svojem izvješću.

3. U roku od pet mjeseci od objave **drugog** izvješća o digitalnom desetljeću **i svake druge godine nakon toga** dotične države članice Komisiji podnose prilagodbe svojih nacionalnih **■** planova koje sadržavaju politike, mjere i djelovanja koja namjeravaju provesti, uključujući, ako je to relevantno, prijedloge višedržavnih projekata, kako bi se potaknuo napredak u ostvarenju općih ciljeva i u područjima obuhvaćenima digitalnim ciljevima. Ako država članica smatra da nije potrebno daljnje djelovanje i da njezin nacionalni **■** plan nije potrebno ažurirati, dostavlja svoje obrazloženje **Komisiji**.
4. Komisija i države članice, **ili najmanje dvije države članice**, mogu u svakom trenutku tijekom **■** suradnje na temelju ovog članka preuzeti zajedničke obveze, savjetovati se s drugim državama članicama o politikama, mjerama ili djelovanjima ili uspostavljati višedržavne projekte. Takve zajedničke obveze mogu preuzeti Komisija i jedna ili više država članica ili najmanje dvije **države članice**. U takvim višedržavnim projektima sudjeluju najmanje tri države članice, u skladu s člankom 10. Države članice mogu zatražiti i pokretanje postupka istorazinske ocjene u vezi s određenim aspektima **njihovih politika, mjera ili djelovanja**, osobito u vezi s time jesu li **te politike, mjere ili djelovanja** prikladni za doprinos ostvarenju određenog digitalnog cilja, **kao i u svrhu ispunjavanja obveza i izvršavanja zadaća predviđenih u ovoj Odluci**. Ishod postupka istorazinske ocjene može se uključiti u sljedeće izvješće o digitalnom desetljeću **ako se dotična država članica slaže s time**.

5. Komisija ▯ obavješćuje države članice o preporučenim politikama, mjerama i djelovanjima koja namjerava uključiti u izvješće o digitalnom desetljeću prije njegove objave.
6. Komisija i države članice međusobno blisko surađuju u svrhu ispunjenja obveza i izvršavanja zadaća predviđenih u ovoj Odluci. U tu svrhu svaka država članica može pokrenuti dijalog s Komisijom ili s Komisijom i **drugim** državama članicama o bilo kojoj temi relevantnoj za ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva. Komisija pruža svu odgovarajuću tehničku pomoć, usluge i stručno znanje te organizira strukturiranu razmjenu informacija ▯ i najboljih praksi i olakšava koordinaciju.
7. *U slučaju znatnog ili trajnog odstupanja od nacionalnih zacrtanih smjerova djelovanja Komisija ili dotična država članica mogu pokrenuti međusobni strukturirani dijalog.*

Strukturirani dijalog temelji se na posebnoj analizi načina na koji bi takvo odstupanje moglo utjecati na kolektivno ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva s obzirom na dokaze i podatke iz izvješća o digitalnom desetljeću. Cilj je strukturiranog dijaloga pružiti mjernice i potporu dotičnoj državi članici kako bi utvrdila odgovarajuće prilagodbe svojeg nacionalnog plana ili bilo koje druge potrebne mjere. Strukturirani dijalog rezultira zajednički usuglašenim zaključcima koji se uzimaju u obzir u daljnjim djelovanjima koje treba poduzeti dotična država članica. Komisija propisno obavješćuje Europski parlament i Vijeće o postupku strukturiranog dijaloga te im predstavlja zajednički usuglašene zaključke.

▯

Članak 9.

Savjetovanje s dionicima

1. Komisija se ***na pravodoban i transparentan način te redovito*** savjetuje s privatnim i javnim dionicima, uključujući ***predstavnike MSP-ova***, socijalne partnere ***i civilno društvo***, kako bi prikupila informacije i razvila preporučene politike, mjere i djelovanja u svrhu provedbe ove Odluke. ***Komisija objavljuje ishod savjetovanja provedenog u skladu s ovim člankom.***

2. Kad donose svoje nacionalne **■** planove i njihove prilagodbe države članice ***pravodobno se i u skladu s nacionalnim pravom savjetuju*** s privatnim i javim dionicima, uključujući ***predstavnike MSP-ova, socijalne partnere i civilno društvo te regionalne i lokalne predstavnike.***

Članak 10.

Višedržavni projekti

1. Višedržavnim projektima olakšava se ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva.
2. Višedržavnim projektima nastoji se ostvariti jedan ili više sljedećih specifičnih ***ciljeva***:
 - (a) poboljšanje suradnje između Unije i država članica te među državama članicama u ostvarenju ***općih*** ciljeva;
 - (b) povećanje ***tehnološke*** izvrsnosti, ***vodstva, inovacija*** i industrijske konkurentnosti Unije u području ključnih tehnologija, ***komplementarnih kombinacija tehnologije*** te digitalnih proizvoda, infrastrukture i usluga koji su ključni za gospodarski oporavak ***i rast te za*** sigurnost i zaštitu ***pojedinaца***;

- (c) uklanjanje strateških ranjivosti i ovisnosti Unije duž digitalnih lanaca opskrbe ***kako bi se povećala njihova otpornost;***
- (d) ***povećanje dostupnosti i promicanje*** optimalnog korištenja ***sigurnim*** digitalnim rješenjima u područjima od javnog interesa i privatnom sektoru, ***uz istodobno poštovanje načelâ tehnološke neutralnosti;***
- (e) doprinosenje ***uključivoj i*** održivoj digitalnoj transformaciji gospodarstva i društva u korist svih ***građana i poduzeća, osobito MSP-ova,*** diljem Unije;
- (f) ***promicanje digitalnih vještina za građane putem obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja, s naglaskom na poticanju rodno uravnoteženog sudjelovanja u obrazovanju i prilikama za razvoj karijere.***

U Prilogu se navodi okvirni popis mogućih područja aktivnosti u kojima bi se mogli uspostaviti višedržavni projekti kojima se ostvaruju ti posebni ciljevi.

3. U višedržavnom projektu sudjeluju najmanje tri države članice.

4. *Država članica koja sudjeluje u višedržavnom projektu prema potrebi može delegirati provedbu svojeg dijela tog projekta nekoj regiji, u skladu sa svojim nacionalnim planom.*

- █
5. Komisija *može na temelju članka 6. stavka 3. i članka 8. stavka 4. preporučiti da države članice predlože višedržavni projekt ili* da sudjeluju u višedržavnom projektu koji ispunjava zahtjeve iz stavaka 1., 2. i 3. ovog članka, uzimajući u obzir napredak **u** provedbi relevantnih *nacionalnih planova* █. Komisija i države članice isto tako mogu preuzeti zajedničku obvezu uspostave višedržavnog projekta ili sudjelovanja u njemu.

Članak 11.

Odabir i provedba višedržavnih projekata

1. Uzimajući u obzir prijedloge višedržavnih projekata u nacionalnim █ planovima i zajedničke obveze, Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama priprema i objavljuje, kao prilog izvješću o digitalnom desetljeću, strateška načela i prioritete za provedbu višedržavnih projekata te izvješće o napretku višedržavnih projekata odabranih za provedbu u trenutku objave izvješća o digitalnom desetljeću.

2. Svi programi ulaganja i ostali programi Unije, ako je to dopušteno *aktima o njihovoj uspostavi*, mogu doprinijeti višedržavnom projektu.
3. *Treća zemlja može sudjelovati u višedržavnom projektu ako je ta zemlja pridružena programu Unije kojim se izravno upravlja i kojim se podupire digitalna transformacija Unije te ako je njezino sudjelovanje potrebno kako bi se olakšalo ostvarenje općih ciljeva i digitalnih ciljeva u pogledu Unije i država članica. Takva pridružena treća zemlja i njezini financijski doprinosi moraju poštovati pravila koja proizlaze iz programâ ulaganja i ostalih programa Unije kojima se doprinosi višedržavnom projektu.*
4. Višedržavnim projektima prema potrebi mogu doprinijeti i drugi javni ili privatni subjekti. *Komplementarni privatni doprinosi doprinose ostvarenju svrhe i ciljeva utvrđenih u članku 10. stavcima 1. i 2. i podupiru, ako je to relevantno, otvoreni pristup rezultatima i njihovu ponovnu uporabu u interesu građana i poduzeća u Uniji.*

5. Višedržavni projekti mogu se provesti s pomoću sljedećih mehanizama:

- (a) zajedničkih poduzeća;
- (b) konzorcija europskih istraživačkih infrastruktura;
- (c) agencija Unije;
- (d) neovisnog djelovanja uključenih država članica;
- (e) promicanja provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) *UFEU-a*;
- (f) konzorcijâ za europsku digitalnu infrastrukturu, u skladu s člancima od 13. do 21.;
- (g) drugih primjerenih provedbenih mehanizama.

Članak 12.

Akcelerator višedržavnih projekata

1. Komisija *na zahtjev država članica sudionica ili na vlastitu inicijativu te u dogovoru s* državama članicama sudionicama ■ koordinira provedbu višedržavnog projekta, *u skladu sa stavcima od 2. do 5.*, djelujući kao akcelerator višedržavnih projekata.
2. Kao prvi korak koordinacije Komisija svim državama članicama upućuje poziv na iskaz interesa. Pozivom na iskaz interesa nastoji se utvrditi koje države članice namjeravaju sudjelovati u višedržavnom projektu i koji financijski ili nefinancijski doprinosi predlažu pružati.
3. Kao drugi korak koordinacije, ako najmanje tri države članice iskažu interes za višedržavni projekt i predlože preuzimanje financijskih ili nefinancijskih obveza u pogledu tog projekta, Komisija nakon savjetovanja sa svim državama članicama pruža smjernice o odabiru prikladnog provedbenog mehanizma, izvorima financiranja i njihovu kombiniranju u okviru projekta te o drugim strateškim aspektima povezanim s provedbom tog projekta.

4. Komisija može državama članicama pružiti smjernice o osnivanju konzorcijâ za europsku digitalnu infrastrukturu (EDIC-i) na temelju članka **13**.
5. Komisija podupire provedbu višedržavnih projekata pružanjem, prema potrebi, usluga i resursa iz članka **8. stavka 6**.

Članak 13.

Cilj i status EDIC-â

1. Države članice mogu provesti višedržavni projekt putem EDIC-a.
2. ***Svaku državu članicu u vezi s ostvarivanjem određenih prava i ispunjavanjem određenih obveza kao članice EDIC-a može zastupati jedno ili više javnih tijela, uključujući regije ili privatne subjekte koji djeluju u sektoru javnih usluga.***

3. EDIC-i imaju pravnu osobnost od datuma stupanja na snagu relevantne odluke Komisije iz članka **14.** stavka 3. točke (a).
4. EDIC-u u svakoj državi članici imaju najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se pravnim subjektima dodjeljuje na temelju prava te države članice. Oni osobito mogu stjecati i imati u vlasništvu pokretnine, nekretnine i intelektualno vlasništvo te njima raspolagati, sklapati ugovore te biti stranka u sudskom postupku.
5. EDIC-i imaju statutarno sjedište koje se nalazi na državnom području države članice ***koja je član koji pruža financijski ili nefinancijski doprinos kako je navedeno u članku 15. stavku 1.***

Članak 14.

Osnivanje EDIC-a

1. Države članice koje traže osnivanje EDIC-a podnose pisani zahtjev Komisiji. Taj zahtjev sadržava:
 - (a) zahtjev Komisiji da se osnuje EDIC;

- (b) predloženi statut EDIC-a;
- (c) tehnički opis višedržavnog projekta koji se treba provesti putem EDIC-a;
- (d) izjavu države članice domaćina ***o tome priznaje li*** EDIC kao međunarodno tijelo kako je navedeno u članku 143. stavku 1. točki (g) i članku 151. stavku 1. točki (b) Direktive 2006/112/EZ i kao međunarodnu organizaciju kako je navedeno u članku 12. stavku 1. točki (b) Direktive 2008/118/EZ od datuma osnivanja EDIC-a.

Ograničenja i uvjeti za izuzeća predviđena u odredbama iz prvog podstavka točke (d) utvrđuju se u sporazumu među članovima EDIC-a.

2. Komisija ocjenjuje zahtjev ***na temelju uvjeta utvrđenih u stavku 1. ovog članka. Ona uzima u obzir opće ciljeve te svrhe i ciljeve višedržavnih projekata, na temelju članka 10. stavaka 1. i 2.,*** i praktična pitanja povezana s provedbom višedržavnog projekta koji se treba provesti putem EDIC-a.

3. Uzimajući u obzir rezultate ocjene iz stavka 2. ovog članka, Komisija provedbenim aktima donosi jednu od sljedećih odluka:

- (a) odluku o osnivanju EDIC-a, ako zaključi da su ispunjeni zahtjevi utvrđeni u člancima od 13. do 21.; ili
- (b) odluku o odbijanju zahtjeva, ako zaključi da zahtjevi utvrđeni u člancima od 13. do 21. nisu ispunjeni, među ostalim ako nedostaje izjava iz stavka 1. točke (d) ovog članka.

U slučaju odluke o odbijanju zahtjeva na temelju prvog podstavka točke (b) ovog stavka države članice mogu osnovati konzorcij na temelju sporazuma. Takav konzorcij ne smatra se EDIC-om te ne ostvaruje korist od provedbene strukture utvrđene u člancima od 13. do 21.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 23. stavka 2.

- 4. Odluke iz stavka 3. točke (a) ili (b) priopćuju se državi članici podnositeljici zahtjeva. Ako je zahtjev odbijen, ta se odluka jasno i precizno obrazlaže.
- 5. Komisija odluci o osnivanju EDIC-a prilaže ključne elemente statuta EDIC-a iz članka 17. stavka 1. točaka (c), (d), (e) i (i).

Odluke o osnivanju EDIC-a objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*. **Komisija uspostavlja javno dostupan popis osnovanih EDIC-a te pravodobno i redovito ažurira taj popis.**

Članak 15.

Članstvo u EDIC-u

1. Članstvo EDIC-a čine najmanje tri države članice.

Samo države članice koje pružaju financijski ili nefinancijski doprinos mogu postati članice EDIC-a. Takve države članice imaju pravo glasa.

2. Nakon donošenja odluke o osnivanju EDIC-a članicama mogu u svakom trenutku postati i druge države članice, pod poštenim i razumnim uvjetima utvrđenima statutom EDIC-a.

3. Države članice koje ne pružaju ni financijski *ni* nefinancijski doprinos mogu se pridružiti EDIC-u kao promatračice *dostavljanjem obavijesti EDIC-u*. Takve države članice nemaju pravo glasa.

4. **Članstvo u** EDIC-u može biti otvoreno ■ subjektima koji nisu države članice, što može uključivati *treće zemlje kako je navedeno u članku 11. stavku 3.*, međunarodne organizacije *od europskog interesa te javne* i privatne subjekte, kako je navedeno u statutu EDIC-a. Ako se među članovima EDIC-a nalaze i subjekti koji nisu države članice, države članice zajednički imaju većinu prava glasa u skupštini članova neovisno o veličini doprinosa subjekata koji nisu države članice.

Članak 16.

Upravljanje EDIC-om

1. EDIC ima barem sljedeća dva tijela:
 - (a) skupštinu članova, koju čine države članice, drugi subjekti iz članka 15. stavka 4. i Komisija, a koja je tijelo koje ima potpune ovlasti za donošenje odluka, uključujući donošenje proračuna;
 - (b) direktora, kojeg imenuje skupština članova, kao izvršno tijelo i pravnog zastupnika EDIC-a.
2. Komisija sudjeluje u raspravama skupštine članova, ali nema pravo glasa. Međutim, ako višedržavni projekt dobiva financijski doprinos iz programa Unije kojim se centralizirano upravlja, Komisija ima pravo veta na odluke skupštine ***povezane samo s djelovanjima koja se financiraju iz programa Unije kojima se centralizirano upravlja.***

Odluke skupštine javno se objavljuju u roku od 15 dana od njihova donošenja.
3. Statut EDIC-a sadržava posebne odredbe o upravljanju, u skladu sa stavecima 1. i 2.

Članak 17.

Statut EDIC-a

1. Statut EDIC-a sadržava barem sljedeće:
 - (a) popis članova i promatrača te postupak za promjenu članstva i zastupanja, kojim se predviđa pravo država članica koje nisu sudionice da se pridruže EDIC-u;
 - (b) detaljan opis višedržavnog projekta, zadaće članova, ako je primjenjivo, i okvirni vremenski raspored;
 - (c) statutarno sjedište i ime EDIC-a;
 - (d) trajanje EDIC-a i postupak za njegovu likvidaciju u skladu s člankom 20.;**
 - (e) sustav odgovornosti EDIC-a, u skladu s člankom 18.;**
 - (f) prava i obveze članova, uključujući obvezu pružanja doprinosa proračunu;
 - (g) pravo glasa članova;
 - (h) pravila o vlasništvu infrastrukture, intelektualnom vlasništvu, **dobiti** i drugoj imovini, ovisno o slučaju;

- (i) *informacije o izjavi države članice domaćina iz članka 14. stavka 1. točke (d).*
2. Izmjene *bitnih elemenata* statuta EDIC-a, kako su navedeni u stavku 1. točkama (c), (d), (e) i (i) ovog članka, podliježu postupku iz članka 14.
3. *EDIC izmjene svojeg statuta koje nisu izmjene iz stavka 2. podnosi Komisiji u roku od 10 dana od njihova donošenja.*
4. *Komisija može podnijeti prigovor na izmjene u roku od 60 dana od njihova podnošenja na temelju stavka 3. Komisija navodi razloge za takav prigovor te objašnjava zašto te izmjene ne ispunjavaju zahtjeve ove Odluke.*
5. *Izmjene ne počinju proizvoditi učinke prije nego što istekne rok iz stavka 4., prije nego što se Komisija odrekne od prava na prigovor u tom roku ili prije nego što Komisija povuče prigovor.*
6. *Zahtjev za izmjenu sadržava sljedeće:*
- (a) *tekst predložene ili donesene izmjene, uključujući datum kada ta izmjena stupa ili je stupila na snagu;*
- (b) *ažuriranu pročišćenu verziju statuta EDIC-a.*

Članak 18.

Odgovornost EDIC-a

1. EDIC je odgovoran za svoje dugove.
2. Članovi snose financijsku odgovornost za dugove EDIC-a samo u visini svojih doprinosa EDIC-u. Članovi mogu u statutu utvrditi da će preuzeti unaprijed određenu odgovornost iznad svojih doprinosa ili neograničenu odgovornost.
3. Unija nije odgovorna za dugove EDIC-a.

Članak 19.

Primjenjivo pravo i nadležnost

1. Osnivanje i unutarnje funkcioniranje EDIC-a uređuje se:
 - (a) pravom Unije, osobito ovom Odlukom;
 - (b) pravom države **članice** u kojoj EDIC ima statutarno sjedište u pitanjima koja nisu, ili su samo djelomično, uređena pravom Unije, osobito ovom Odlukom;
 - (c) statutom i njegovim provedbenim pravilima.

2. Ne dovodeći u pitanje slučajeve u kojima Sud Europske unije ima nadležnost na temelju Ugovorâ, nadležni sud za rješavanje sporova među članovima u vezi s EDIC-om, između članova i EDIC-a te između EDIC-a i trećih strana određuje se na temelju prava države *članice* u kojoj EDIC ima statutarno sjedište.

Članak 20.

Likvidacija EDIC-a

1. Postupak koji se primjenjuje za likvidaciju EDIC-a na temelju odluke skupštine članova donesene u tu svrhu određuje se statutom EDIC-a. Likvidacija EDIC-a može uključivati prijenos njegovih aktivnosti drugom pravnom subjektu.
2. Ako EDIC ne može otplatiti svoje dugove, primjenjuju se pravila o nesolventnosti države *članice* u kojoj EDIC ima statutarno sjedište.

Članak 21.

Izveščivanje koje provodi EDIC i kontrola EDIC-a

1. EDIC izrađuje godišnje izvješće o radu s tehničkim opisom svojih aktivnosti i financijski izvještaj. Ta izvješća odobrava skupština članova i ona se dostavljaju Komisiji. Ta se izvješća javno objavljuju.
2. Komisija može pružiti *smjernice* u vezi s pitanjima obuhvaćenima godišnjim izvješćem o radu.

Članak 22.

Informacije koje dostavljaju države članice

Države članice na zahtjev Komisije dostavljaju joj informacije potrebne za izvršavanje njezinih zadaća u skladu s ovom Odlukom, osobito informacije potrebne za provedbu članka 7. i 8. Informacije koje zatraži Komisija razmjerne su izvršavanju njihovih zadaća. Ako informacije koje se trebaju dostaviti sadržavaju podatke koje su prethodno dostavila poduzeća na zahtjev države članice, ta se poduzeća o tome obavješćuju *prije nego što države članice te podatke dostave Komisiji*.

Članak 23.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor ■ . Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 ■ .

Članak 24.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednica

Predsjednik/Predsjednica

Prilog

Područja djelovanja

Netaksativan popis područja djelovanja:

- (a) europska zajednička podatkovna infrastruktura i usluge;
- (b) opremanje Unije s novom generacijom pouzdanih procesora s niskom potrošnjom energije;
- (c) razvoj paneuropskog uvođenja 5G koridora;
- (d) nabava superračunala i kvantnih računala, povezanih s europskim računalstvom visokih performansi (EuroHPC);
- (e) razvoj i uvođenje ultrasigurne kvantne i svemirske komunikacijske infrastrukture;
- (f) puštanje u rad mreže centara za sigurnosne operacije;
- (g) povezana javna uprava;
- (h) europska infrastruktura za usluge lanca blokova;
- (i) europski centri za digitalne inovacije;
- (j) visokotehnološka partnerstva za digitalne vještine u okviru inicijative „Pakt za vještine”, pokrenute Komunikacijom Komisije od 1. srpnja 2020. naslovljenom „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost”;
- (k) ***vještine i osposobljavanje u području kibersigurnosti***;
- (l) drugi projekti koji ispunjavaju sve zahtjeve utvrđene u članku 11. i koji zbog društvenih, gospodarskih ili okolišnih promjena s vremenom postaju potrebni za ostvarenje općih ciljeva programa politike za digitalno desetljeće do 2030.